

Nr. 44.

Warszawa

$\frac{4}{16}$ marca 1867 r.

Wychodzi
w każdą sobotę.

Redakcja przy alei Jerozolimskiej
Nr. 1574b.

MERKURY

dodatek tygodniowy do Ekonomisty.

TYDZIEŃ FINANSOWY.

W położeniu Zachodniej Europy żywiły ekonomiczne i finansowe stanowią niejako przeciwagę niepełności politycznej: rzecz naturalna że zasoby nagromadzone szukają korzystnego użycia, i zniecierpliwione wyczekiwaniem, gotowe nawet czasem pomijać względy polityczne, albo je do swoich widoków naginać. Dla tego to pożyczki rządowe mają dziś wielkie powodzenie; ale to nie przesadza ażeby jutro zwrot nie nastąpił,—bo kredyt, kapryśny z natury, nie da się ściśle do okoliczności stosować, zwłaszcza do okoliczności tak dalece zmiennych jak obecna polityka.

Plany mocarstw względem palącej kwestji wschodniej, pokryte są zasłoną pół-przezroczystą, przez którą postrzegać się daje, jak dyplomacja francuska, dbała z jednej strony o miliardowy dla Paryża interes wystawy, a z drugiej o sympatje chrześcijańskiej ludności Turcji, wysłała się na coraz nowe pomysły, ażeby odwlec wybuch, już tylko kwestją czasu będący; widać również jak niezbyt szczerze obojętna Anglja, chociaż wcale z innych pobudek, dmucha na wszczynający się pożar i udaje podziwienie, dlaczego Wschód się burzy, nie uznając tureckiego posłannictwa śród Europy. Austrja, najbliższa sąsiadka fermentu wschodniego, widocznie gotując się na wszelki wypadek, stawia potęgę narodowości węgierskiej i zaciąga pożyczkę. Tymczasem Serbja żąda bezwarunkowego opuszczenia twierdz, a książę rumuński w kłopotach, myśli podo-

bnó o wezwaniu obcej interwencji. We Włoszech p. Depretis chciałby równowagi budżetowej przez oszczędności, ale nie widzi możliwości zmniejszenia armji; sam zresztą wątpi ażeby po dopełnionych wyborach mógł zostać przy ministerstwie.

Korespondencje z Wiednia przedstawiają w różowym kolorze stan ekonomiczny Austrii: przedsiębiorstwa i praca niesłychanie się ożywiają; kredyt rośnie: do dwudziestu linii dróg żelaznych jest w robocie; pożyczka hipoteczna (w obligacjach dominalnych) o której już wspominaliśmy, ma być cała prawie, a przynajmniej w $\frac{2}{3}$ podpisana w kraju. Oto są jej główne warunki: 500.000 obligacji po 120 guldenów czyli po 300 fr. imiennie, wypuszczone po kursie 230 fr. umarzalnych półrocznie w ciągu lat 46; rekojmja specjalna na nieruchomościach w Wiedniu i dobrach rządowych, oszacowanych na 375 m. fr. według prawideł kredytu gruntowego austriackiego.

W kursach giełdy warszawskiej zaszło pogorszenie: papiery publiczne spadły, zwłaszcza listy zastawne 2-jej serji o całe 20°. Wexle zaś zagraniczne podniosły się o $\frac{1}{2}$ do 1°/₆, na Wiedeń tylko trochę się zniżyły.

na Berlin ...	2 m.	118, ⁸	doraźnie 119, ⁶
„ Paryż ...	„	119, ⁸	„ 120, ⁴
„ Londyn ..	3 m.	119, ⁴	„ 120, ³
„ Wiedeń ..	2 m.	94, ²	„ 94, ⁸

CENY TARGOWE W MIASTACH KRÓL. POLS.,
za październik 1866 r.

	Średnie ceny w miastach gubernji					W ogóle (opr. War.)	W War- szawie	
	Warszaw.	Radoms.	Lubelsk.	Płockiej	August.			
Robotnik { pieszy	0,41	0,36	0,39	0,42	0,36	0,39	.	
1-konny	1,18	0,99	0,85	1,29	0,93	1,05	.	
2-konny	2,03	1,62	1,44	2,19	1,53	1,76	.	
Koń mierny	61,76	55,50	43,52	58,33	31,71	50,16	.	
Wół „	36,38	34,86	31,40	38,98	26,33	33,59	46,80	
Owca zwycz. lub skop	3,33	3,07	2,37	3,00	2,23	2,80	.	
Wieprz. „	27,70	26,63	28,12	29,84	20,41	26,54	28,12	
Zboże { Pszenica	7,14	6,12	5,72	6,96	6,09	6,41	7,38	
	Żyto	4,44	4,06	3,52	4,23	3,34	3,92	4,83
	Jęczmień	3,66	3,22	3,00	3,54	3,06	3,30	3,99
Owies	2,56	2,24	2,21	2,77	2,23	2,40	3,00	
Kartofle	1,16	1,05	1,91	1,20	1,04	1,27	2,01	
Mąka { pszenna celna	8,08	6,83	6,57	7,64	7,36	7,30	2,22 pud	
	„ zwyczajna	6,81	4,69	5,09	6,14	6,40	5,83	1,59 „
	żytnia pyłkowa	5,51	4,58	4,74	5,20	4,80	4,97	1,24 „
„ razowa	4,15	4,01	3,67	4,45	3,94	4,04	3,94 korzec	
Chleb { pyłkowy	0,02 ^{1/2}	0,02 ^{1/2}	0,02 ^{1/4}	0,02 ^{1/2}	0,02 ^{1/2}	0,02 ^{1/2}	.	
	razowy	0,01 ^{3/4}	0,01 ^{1/2}	0,01 ^{1/2}	0,02	0,01 ^{1/3}	0,01 ^{1/2}	
Mięso wołowe	0,06 ^{1/4}	0,05	0,05	0,06	0,05 ^{1/3}	0,05 ^{1/2}	.	
Masło solone	0,24	0,22	0,23	0,24 ^{1/2}	0,24	0,23 ^{1/2}	10,01 pud	
Lój	5,31	5,59	5,09	5,25	6,60	5,57	.	
Wefna celna	28,12	23,90	25,88	19,25	14,66	22,36	.	
Wódka 78°	5,13 ^{1/2}	4,76	4,25	5,36 ^{1/2}	4,10	4,72	5,82	
Drzewo opałowe { twarde	6,77	3,83	4,82	6 20	6,36	5,60	10,00	
	miękkie	5,74	3,17	4,05	5,14	4,77	4,57	
Siano	0,36 ^{1/2}	0,34	0,26 ^{1/2}	0,43	0,31	0,34	0,35	
Słoma	0,25	0,21	0,19 ^{1/2}	0,31	0,21	0,23 ^{1/2}	0,22 ^{1/2}	

STAN OPERACJI BANKU POLSKIEGO.

	w d. 5 marca	w ciągu tygod.		w d. 12 marca	
		przyb. (+) ub. (-)			
		r	u b l i		
1. Skup: Portfel { w Warsz.	1.763.192, 72 ^{1/2}	+ 140.281, 39 ^{1/2}	- 117.987, 44	1.785.486, 68	
	w Łodzi.	137.633, 81	+ 7.848, —		134.659, 17
		9.500, —	+ 10.822, 64		
„ w Włocł „ zagranicznych	308.859, 60 ^{1/2}	+ 10.562, 07 ^{1/2}	- 97.719, 57	221.702, 11	
	1.017.274, 87	+ 14.669, 38 ^{1/2}	- 33.334, 68 ^{1/2}	998.609, 57	
2. Zaliczenia na papiery publiczne ...	1.017.274, 87	+ 14.669, 38 ^{1/2}	- 33.334, 68 ^{1/2}	998.609, 57	
		175.995, —	+ 1.103, 09		146.575, —
		193.348, 54	+ 30.525, 09		
3 „ na zast. towarów { (a) wełny .	193.348, 54	+ 30.807, 21	- 2.044, 38 ^{1/2}	222.111, 36 ^{1/2}	
		369.343, 54	- 657, 17 ^{1/2}		368.686, 36 ^{1/2}
4. „ „ kosztowności ..	618.790, 03	+ 7.179, 70	- 6.675, —	619.294, 73	
		5.327.983, 71	+ 503.938, 93 ^{1/2}		- 697.590, 76 ^{1/2}
5. Otwarte kredyty	5.327.983, 71	+ 503.938, 93 ^{1/2}	- 697.590, 76 ^{1/2}	5.134.331, 88	
		2.713.717, 06 ^{3/4}	- 5.978, 22 ^{3/4}		2.707.738, 84
		6.266, 60	—		
6. Kasa: { Monety srebrne	1.693.483 —	+ 14.200, —	—	1.597.155 —	
		585.147 —	+ 96.328, —		
		4.998.613, 66 ^{3/4}	- 88.106, 22 ^{3/4}		4.910.507, 44
„ złote	585.147 —	+ 96.328, —	—	599.347 —	
„ Bilety Banku Polskiego	1.693.483 —	—	—	1.597.155 —	
„ Kred. Cesarstwa	—	—	—	—	
Łącznie (6)	4.998.613, 66 ^{3/4}	- 88.106, 22 ^{3/4}	—	4.910.507, 44	

7. Zaliczenia na maszyny rolnicze. Pozostawało w d. 1 stycznia 1867 .. r. 313.149, 74¹/₄

w ciągu miesiąca	} przybyło	7.154, 70 ¹ / ₂		
		ubyło	5.408, 11	
			zatem przybyło	1.746, 59 ¹ / ₂
z d. 1 lutego r. b. było zaliczeń			„	314.896, 33 ³ / ₄
w ciągu miesiąca	} przybyło	844, 06		
		ubyło	6.548, 74	
			zatem ubyło	„ 5.704, 68
z d. 1 marca r. b. pozostało zaliczeń			„	309.191, 65 ³ / ₄

BILANSE BANKÓW FRANCUSKIEGO I ANGIELSKIEGO,

w d. 1 marca 1867 r.

STAN CZYNNY

STAN BIERNY

	B. francuski.	B. angielski.			
	f r a n k ó w		B. francuski.	B. angielski.	
Fundusz metaliczny	729.175655	484.757800	1.062.863875	559.395875	
Portfel	620.227188	} 451.145475	15.248408	11.761575	
Zaliczenia na złoto i rozm.	61.027675		Rachunki prywatne	263.610899	446.175525
Pożyczki na zast. pap. publ.			bieżące (skarbowe)	82 112173	168.173975
akcyj, oblig. i in.	84.696900	327.776700	Kapitał zakładowy	182.500000	} 363.825000
Dług skarbu i inne wart..	157.346053	375.000000	Zysk do kapit. doliczony ..	7.044776	
	1.652.473471	1.638.679975	Inne bierniki	39.093340	89.348025
				1.652.473471	1.638.679975

SKAZÓWKI I FAKTA BIEŻĄCE.

— Drugi telegraf atlantycki. W Londynie zawiera się stowarzyszenie z kapitałem 15 milionów fr., w celu założenia nowej linii telegraficznej do Ameryki. Lekka lina p. Allan, urządzenie której ma kosztować o jedną trzecią mniej jak dotychczasowych, będzie stanowiła środek komunikacji. Przebiegać ona będzie z Falmouth do Azorów około 1.250 mil morskich, a od Azorów do Halifaxu 1.350, łącznie 2.600 mil morskich, czyli około 4.500 werst. (Mila morska angielska = 1,8¹/₂ kilometrów = 1,731 werst).

— Nawozy marnowane. — *Les engrais perdus dans les campagnes* par M. Delagarde — *Vienne 1866.*

Sam tytuł wskazuje jaka jest treść broszury. Oto w krótkich słowach jej osnowa: „Rolnictwo. — Dzieciwiecziąst dziewięć setnych rolników tracą bezmyślnie, w nawozie, średnią wartość połowy czystego dochodu z gruntu który uprawiają. Wartość traconego nawozu we Francji obliczona jest na 2 miljardy fr. ro-

cznie. Jak go zebrać i użyć? Postępowanie bardzo proste, ekonomiczne i dostępne każdemu, najuboższemu nawet rolnikowi. Zasada się na umiejętnym zużyciu na nawóz wszelkich materij gnijących, stałych i płynnych, czyli padlin, a mianowicie: mięsa, krwi, kości, rogów, sierści i pierza: dalej wszelkich pierwiastków lotnych użyźniających, które dotąd giną bezpowrotnie a zawierających się w urynie i t. p. — wreszcie wody deszczowej splukującej podwórza, drogi i pola, — wody strumyków unoszącej z sobą drogocenne pierwiastki użyźniające; nakoniec wszelkie grzyby, nie mogące służyć na pokarm, mogą być użyte na wytworzenie wybornego nawozu i t. d.”

Gdyby nawet wyrachowania p. Delagarde były cokolwiek przesadzone, zawsze broszura jego zasługuje na uwagę. Rospowszechnienie podawanych w niej wiadomości i instrukcyj, przyczyniłoby się niezawodnie w krótkim czasie do zubożenia kraju.

— Straty armji pruskiej w ostatniej wojnie.

Ogólna ilość wyprowadzonego w pole wojska (według *Zeitschrift des k. pr. statistischen Bureaus*) wynosiła: .....

<i>Oficerów</i>	<i>podoficerów i żołnierzy</i>	<i>łącznie</i>
7.091	356.018	363.109

Po skończonej kampanji okazało się:

zabitych	184 czyli 2,6 ⁰ / ₀	2.726 czyli 0,76 ⁰ / ₀	2.910 czyli 0,8 ⁰ / ₀
rannych	606 „ 8,53 ⁰ / ₀	14.948 „ 4,2 ⁰ / ₀	15.554 „ 4,3 ⁰ / ₀
zaginionych	5 „ 0,07 ⁰ / ₀	3.017 „ 0,85 ⁰ / ₀	3.022 „ 0,82 ⁰ / ₀

Łącznie ubyło z szeregów 795 „ 11,2⁰/₀ 20.991 „ 5,81⁰/₀ 21.486 „ 5,92⁰/₀

Stosunek zatem oficerów ubyłych z szeregu jest dwa razy większy jak żołnierzy; a w zabitych trzy i pół razy większy.